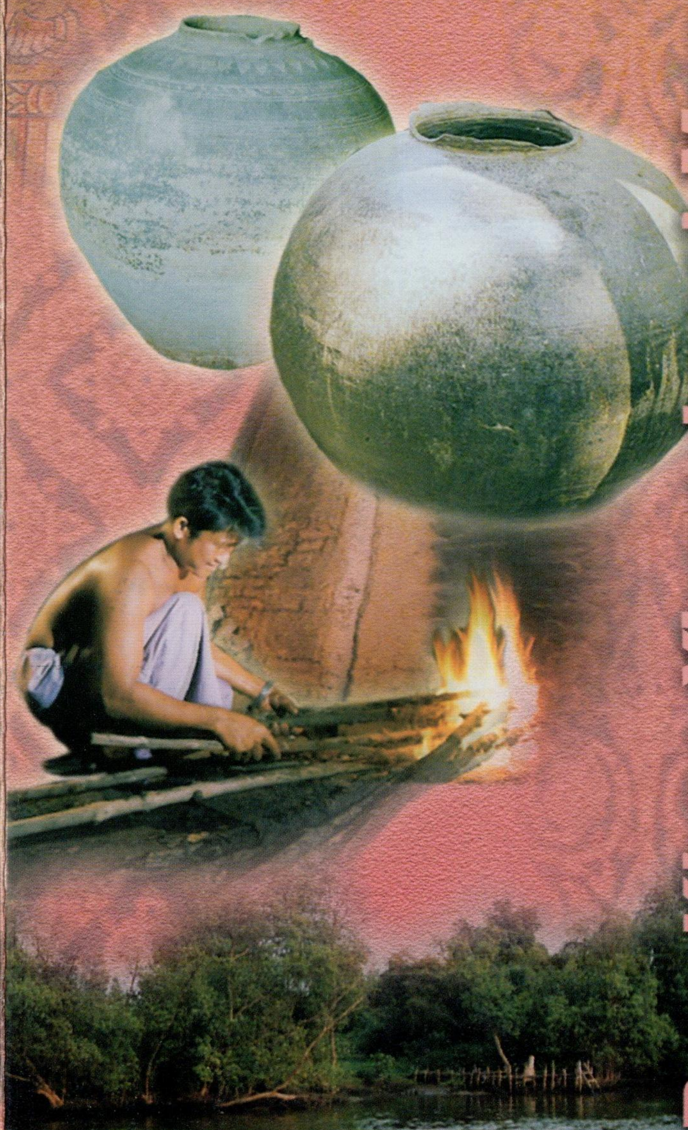
พิพิธภัณฑ์ บ้านเขายี่สาร

เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Ban Khao Yisan Local Museum

ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

แผนที่แสดงที่ตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร
ต.ยี่สาร อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

ราชบุรี
แยกวังมะนาว
เพชรบุรี
คลองโคน
คลองขุดยี่สาร
แม่น้ำแม่กลอง
ปั๊มน้ำมัน ปตท.
๗.๕ กม.
๙ กม.
แม่กลอง
กรุงเทพฯ
วัดเขายี่สาร และ
พิพิธภัณฑ์ บ้านเขายี่สาร

พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร เป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่จัดสร้างขึ้นโดยความร่วมมือของชาวชุมชนบ้านเขายี่สาร ตั้งอยู่ที่หมู่ที่๑ ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ห่างจากถนนพระราม ๒ ฝั่งซ้าย ช่วงกิโลเมตรที่ ๗๒ ประมาณ ๗.๕ กิโลเมตร เป็นพิพิธภัณฑ์แบบเปิดคือมีส่วนที่จัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวรภายในอาคาร กับพิพิธภัณฑ์ภายนอกอาคารอันได้แก่ โบราณสถานวัดเขายี่สาร วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยจัดสร้างขึ้นเพื่อให้ เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของบ้านเขายี่สารซึ่งการศึกษาทางโบราณคดีและศิลปกรรมภายในชุมชนบ่งชี้อย่างชัดเจนว่ามีการอยู่อาศัยที่ชุมชนยี่สารมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ - ๒๐ ซึ่งเป็นระยะเวลาร่วมสมัยกับการเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการของกรุงศรีอยุธยา ปรากฏหลักฐานเอกสารมากมายที่กล่าวถึงยี่สารในฐานะชุมชนเก่าแก่ที่เป็นทางผ่านเมื่อจะต้องเดินทางสู่เขตเพชรบุรีลงไป

บ้านเขายี่สารในปัจจุบันเป็นชุมชนเล็ก ๆ ที่แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติป่าชายเลน มีเขายี่สารซึ่งเป็นภูเขาลูกโดดและวัดเขายี่สารเป็นศูนย์กลางของชุมชน ชาวบ้านเขายี่สารมีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับวัฒนธรรมประเพณีและลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น ประกอบอาชีพประมงท้องถิ่น เผาถ่านไม้โกงกางแบบปลูกป่าทดแทนมาเป็นระยะเวลากว่า ๖๐ ปี ค้าขาย ฯลฯ ทั้งยังรักษาวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชุมชนไว้อย่างต่อเนื่อง อาทิ ประเพณีการฟังธรรมและอยู่ถือศีลอุโบสถในระหว่างฤดูกาลเข้าพรรษาและทำบุญในวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ประเพณีเวียนเทียนบูชาหลวงพ่อปู่ ประเพณีตักบาตรเทโว ประเพณีการเยี่ยมศพ นอกจากนี้ยังคงดำรงวิถีชีวิตในอดีตของตนไว้ เช่น การย้อมผ้าด้วยเปลือกไม้และวัสดุธรรมชาติ การปรุงอาหารทั้งคาวหวานตามรูปแบบของท้องถิ่น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบ้านเขายี่สารจะเป็นชุมชนโบราณเล็กๆ แต่ชาวชุมชนก็ดำรงตนอยู่ด้วยการพึ่งพาตนเองและมีการปรับวิถีชีวิตดั้งเดิมที่มีมานานนับศตวรรษ ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน

ระเบียบการเข้าชมชุมชนและพิพิธภัณฑ์

บ้านเขายี่สาร

๑. พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สารเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีทั้งส่วนที่จัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวรภายในอาคารและพิพิธภัณฑ์ภายนอกอาคาร ได้แก่ โบราณสถาน วัดเขายี่สาร ชุมชนบ้านเขายี่สาร

๒. พิพิธภัณฑ์ส่วนที่จัดแสดงภายในอาคาร เปิดให้เข้าชมเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา ๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ยกเว้นวันเสาร์ - อาทิตย์ที่ตรงกับวันธรรมสวนะในเทศกาลเข้าพรรษาและมีการใช้อาคารเป็นสถานที่อยู่ถือศีลอุโบสถตามประเพณีของชุมชน ส่วนวันจันทร์ -ศุกร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ต่างๆจะเปิดให้เข้าชมเมื่อมีการติดต่อขอเข้าชมเป็นหมู่คณะล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์ เนื่องจากพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สารเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่ดำเนินการโดยอาสาสมัครชาวชุมชน จึงไม่สามารถเปิดให้เข้าชมทุกวันได้

๓. พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ดำเนินการโดยชุมชน มิได้มีแหล่งทุนใด ๆ สนับสนุนจึงมีระเบียบค่าบำรุงพิพิธภัณฑ์ และค่าวิทยากรชุมชนนำชม ดังนี้

๓.๑ ค่าบำรุงพิพิธภัณฑ์

เด็ก - นักเรียน นิสิตนักศึกษา	
ในเครื่องแบบ	คนละ ๕ บาท
ผู้ใหญ่	คนละ ๑๐ บาท
ชาวต่างประเทศ	คนละ ๓๐ บาท

๓.๒ ค่าวิทยากรชุมชนนำชม

นำชมกลุ่มละไม่เกิน ๒๐ คน

ครั้งละ ๒๐๐ บาท

โรงเรียน-สถาบันการศึกษาที่พานักเรียนมาทัศนศึกษา

กลุ่มละไม่เกิน ๕๐ คน ครั้งละ ๕๐๐ บาท

๔. ชุมชนบ้านเขายี่สารขอสงวนสิทธิ์การนำชมพิพิธภัณฑ์ทั้งภายในและภายนอก ไว้เฉพาะวิทยากรของชุมชนบ้านเขายี่สารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้มัคคุเทศก์ภายนอกเป็นผู้นำชม

๕. ก่อนเข้าชมชุมชนและพิพิธภัณฑ์ฯ โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่ของชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของ พิพิธภัณฑ์ ฯ ก่อน เพื่อการประสานงาน

ข้อมูลสำหรับผู้สนใจ

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชน บ้านเขายี่สาร

รายการที่ ๑ ล่องทะเล "ตามรอยสุนทรภู่" สู่บ้านเขายี่สาร

ล่องเรือชมทัศนียภาพ ๒ ฝั่งปากอ่าวแม่กลอง ชีวิตชาวทะเล อ่าวบางตะบูน ป่าชายเลน ชุมชนบ้านเขายี่สาร ภูเขาแห่งเดียวของสมุทรสงคราม เตาเผาถ่านไม้โกงกางแบบปลูกป่าทดแทน รับประทานอาหารอร่อยฝีมือชาวท้องถิ่น

- จัดเฉพาะเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม เวลา ๙.๐๐-๑๕.๐๐ น.
- คณะละไม่เกิน ๕๐ คน
- ค่าใช้จ่ายคณะละ ๒๐,๐๐๐ บาท
- ติดต่อล่วงหน้า ๒ สัปดาห์

รายการที่ ๒ ล่องเรือชมวิถีชาวบ้านริมคลอง

- ชาวคลองยี่สาร - ปากอ่าวบางตะบูน
- ป่าชายเลน
- อาหารอร่อยฝีมือชาวท้องถิ่น
- คนละ ๒๐๐ บาท (ไม่รวมค่าเรือ)

รายการที่ ๓ พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร

- ชมเรื่องราวของชุมชนโบราณบ้านเขายี่สารภายในพิพิธภัณฑ์
- ชมปลา "วังมัจฉาปลาน้ำเค็ม" แห่งเดียวในภูมิภาคนี้

รายการที่ ๔ นำชมพิพิธภัณฑ์ วิถีชีวิตชาวชุมชนบ้านเขายี่สาร

- นมัสการ "หลวงพ่อปู่บ้านเขายี่สาร"
- ชมนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์
- ชมโบราณสถาน
- เตาเผาถ่านไม้โกงกางแบบปลูกป่าทดแทนของชาวบ้านเขายี่สาร
- ห้องเรียนธรรมชาติ พรรณไม้รอบเขายี่สาร "รุกขชาติรมณีย์" และป่าชายเลน
- ชมปลา "วังมัจฉาปลาน้ำเค็ม" แห่งเดียวในภูมิภาคนี้
- อาหารอร่อยฝีมือชาวท้องถิ่น
- คนละ ๑๕๐ บาท
- ติดต่อล่วงหน้า ๑ สัปดาห์

Ban Khao Yisan museum is a local museum which has been established in cooperation with Khao Yisan villagers. It is located at Muu (Community) 1,Yisan Tambon (village), Ampawa Amphue (district), Samutsongkhram Jangwat (province). It is on the left side of King Rama II Road, at the 72 Kilometer mile-stone. Ban Khao Yisan museum is an open museum, consisting of permanent exhibitions inside the building and an open air area with the historical remains of Wat Khao Yisan, showing the culture, way of life, nature, and environment of the community. The museum was established to be a source of study on Khao Yisan village. According to intensive historical research inside this community, Khao Yisan village was founded during the 19th - 20th Century of the Buddhist Era, about the same time as the establishment of Ayudthaya, Thai former capital city. Many historical remains and documents evidence that Khao Yisan village used to be a by-pass community on the way to Phetchaburi in the south.

Today, Ban Khao Yisan is a small community in the natural surroundings of luxurious mangrove swamp. The single prominent Yisan mountain and the Temple of Khao Yisan are the center-focus of this community. The way of life of the Khao Yisan people is closely related to the tradition, culture, and geography of the region. These are reflected through the types of occupation of village people such as fishing, trading, and burning mangrove wood for charcoal but replanting the swamp with new mangroves to conserve the utility of the shore for more than sixty years. Yisan villagers also try their best to conserve their cultural heritage by going to the temple to listen to Lord Bhudda's teaching during the Bhuddist Lent "Khao Pansa" (a three-month period during which monks only reside in the monastery), making merit during the special religious holiday, circling the chapel with lit candles to worship Lord Bhudda`s disciple, Luang Pho Puu, (a former abbot long since passed-away), and offering food to the monks, Besides these traditions, Yisan villagers still lead their lives in traditional way dyeing clothes with natural products, cooking local food in the traditional way.

Although Ban Khao Yisan is a small old community, the people in the community have long been practicing the idea of self-reliance. However, they do continuously manage to make adaptations and have managed quite successfully to integrate their centuries old ways of life with the functional realities of today's fast changing world.